

DÖVAS

församlingsblad

4 / 2024

Dövprästerna i evangelisk-lutherska kyrkan i Finland

Borgå stift/distrikt:

Maria Lindberg
Södra kajen 8 (PB 210)
00130 Helsingfors
Mobiltelfon: 050-3427129
e-postadress: maria.lindberg@evl.fi

St: Michels distrikt:

Seppo Laukkanen
Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli
Kirkkokatu 10 (PL 122)
50101 Mikkeli
Mobiltelefon: 050-3559819
e-postadress: seppo.laukkanen@evl.fi

Helsingfors distrikt:

Janne Rissanen
Tredje linjen 22 B
00530 Helsingfors
Mobiltelefon: 050-3711314
e-postadress: janne.rissanen@evl.fi

Uleåborgs distrikt:

Riikka Honkavaara (tf)
Ojakatu 1
90100 Oulu
Mobiltelefon: 044-7555554
e-postadress: riikka.honkavaara@evl.fi

Åbo distrikt:

Tiinakaisa Honkasalo
Tavastgatan 13, 20501 Åbo
Mobiltelefon: 050-4288273
e-postadress: tiinakaisa.honkasalo@evl.fi

Teckenspråkskunnig församlingspastor:

Meri Yliportimo
Larssonsvägen 1
10600 Ekenäs
Mobiltelefon: 044-7553601 (sms/Whatsapp)
e-postadress: meri.yliportimo@evl.fi

Lappo distrikt:

Marja Saukkonen
Kauppakatu 19 C, 3. krs.
40100 Jyväskylä
Mobiltelefon: 0400-241401
e-postadress: marja.saukkonen@evl.fi

**Sakkuning inom tillgänglighets- och
dövarbete på Kyrkostyrelsen:**

Sari Timonen
Mobiltelefon: 040-1849545
e-postadress: sari.timonen@evl.fi

Pärmbild: Pixabay

Dövas församlingsblad /årgång 45
Adress: Södra kajen 8, 00130 Helsingfors
Ansvarig utgivare: Maria Lindberg
Redaktion: Janne Kankkonen, Maria Lindberg,
Hannele Rabb och Meri Yliportimo
Layout och illustrationer: Hannele Rabb
Utgivare: Kyrkans central för det svenska arbetet/Enheten för kyrkans verksamhet
Dövprästens hemsida: www.evl.fi/kcsa/ads/dovarbetet.hmt
Print: Grano, Vanda
ISSN 2814-4619

Hej, läsare!
Skicka in texter till
nästa nummer före
10.3

Kära (jul)traditioner

Vi har fått ha en ovanligt varm och ljus höst i år. Tidigare åren har jag inför julen skrivit om den inkrypande kölden och mörkret som gör att jag igen blir påmind om att min favoritårstid är snart här. Men just nu finns det inte många tecken på att vintern skulle vara på väg. Mörkret utan snö kan vara väldigt jobbigt för många, också för mig. Vintern och julen känns långt borta fast jag skriver denna andakt i november. Det är faktiskt bara några veckor till julen, vilket känns konstigt.

När tidningen kommer ut är vi redan ganska nära julen. Nu tycker jag att vi får ta itu med traditioner. Och det behöver inte enbart vara fråga om jultraditioner. Vad brukar du göra när dagarna blir korta och kvällarna kalla och mörka? Brukar du kanske tända lite extra belysning? Kanske något levande ljus också? Brukar du dricka en varm kopp av te eller kakao om kvällarna? Traditioner kan hjälpa skapa stämning.

För mig brukar adventstiden innehålla ganska mycket arbete men jag siktar alltid på att också ha tid för traditioner utanför jobbet. Många känner sig stressade när vi närmar oss julen eftersom det finns så mycket förväntningar på allt som ska ske och allt som borde hinnas med. Traditionerna kan också bli för många och på så sätt kan de orsaka stress.

Jag hoppas vi alla hittar stunder av lugn och ro också i adventstiden. Jag hoppas också att vi alla får ta del av olika traditioner så att vi alla får njuta av julstämningen på olika sätt.

Det finns många olika traditioner, och ingen av dem är mer eller mindre rätt om de ger glädje och känsla av gemenskap. Julens budskap är inte fäst vid traditioner även om de kan vara en mycket viktig del av julfirandet. Det blir inte en mer eller mindre riktig jul om vi inte någon gång kan fira enligt de traditioner som vi har, fast det ibland kan kännas ledsamt att inte kunna göra allt som man brukat. En riktig jul är det varje år eftersom budskapet är sant trots att hur julen ser ut.

Varje jul, oberoende hur den ser ut, får vi alla på våra håll och på våra sätt stanna vid julkrubban och bli påmind om julens ultimata budskap: Hoppet och ljuset som lyser för hela världen.

Jag önskar er alla en trygg, glad och välsignad advents- och jultid!

Meri

Dövpräster i Finland

Årets tema på det här uppslaget är dövpräster i Finland. Du har kanske träffat dem alla? Om inte, så får du läsa om dem under året. Här får vi bekanta oss med dövprästen i Helsingfors distrikt, Janne Rissanen.

När började du som dövpräst?

Jag var vikarie för dövprästen i Borgå stift åren 2005–2008, arbetade som missionsarbetare och dövpräst i det Heliga landet [Israel, övers. anm.] åren 2010–2014 och har varit dövpräst i Helsingfors distrikt från och med 1.12.2014.

Hur hittade du tjänsten?

Jag blev prästvigd år 2010. Då reste jag som missionär bland teckenspråkiga i det Heliga landet. Jag bodde 4 år i Jerusalem. Lagen säger att finländare som jobbar utomlands skall resa till Finland och stanna där i 6 månader innan de igen kan jobba utomlands. Det beror på skatter och socialskyddet. Då jag var tillbaka i Finland och presenterade mitt jobb som missionär, berättade en person att dövprästtjänsten i Helsingfors distrikt är ledig att sökas. Eftersom det så sällan öppnas tjänster där arbetspråket är teckenspråk så blev jag erbjuden att söka tjänsten. Jag blev vald till tjänsten. Då jag hade avlagt pastoralexamen fick jag fast anställning. Jag skulle ha fortsatt mitt arbete i Israel i ännu 2 år, men min livsväg bytte riktning. Jag har varit dövpräst i Helsingfors distrikt i redan 10 år!

Det bästa med att vara dövpräst:

Jag får träffa och diskutera med teckenspråkiga utan att behöva teckenspråkstolk.

Utmaningar i dövarbetet:

Det är ett bilinguallt, alltså tvåspråkigt, arbete eftersom man behöver använda finska med hörande, till exempel i e-posten och teckenspråk med döva och teckenspråkiga.

Vad önskar du att du såg mer av i det teckenspråkiga arbetet:

Det är mycket som behöver utvecklas – de tidigare hörande arbetarna byggde grunden till sitt eget arbete. Därför behöver man nu anpassa det enligt ett teckenspråkigt perspektiv.

Janne i Jerusalem.

Vem är du?

Namn: Janne Rissanen

Arbetsområde: Hela Helsingfors och Esbo stift samt en del av Tammerfors stift.

Beskriv ditt arbetsområde med tre ord: Ganska stort arbetsområde.

Käraste kyrkan på ditt arbetsområde: Dickursby kyrka

Varför är den kärast? Den är fullständigt modern och en tillgänglig plats för alla.

Käraste bibelberättelsen: Jes. 53:6 Vi gick alla vilse som får, var och en tog sin egen väg, men Herren lät vår skuld drabba honom.

Det finns många invandrare på ditt arbetsområde. Hur gör du om de inte kan teckna finskt teckenspråk så bra?

Eftersom jag bodde i det Heliga landet så studerade jag palestiniernas, alltså arabernas och israelernas teckenspråk. Då jag möter en döv med arabisk bakgrund så använder jag arabiskt teckenspråk om inte annat finns.

Hur gör du gudstjänsten tydlig, så att även de känner sig bekväma?

Ett bra tal är nyckeln. En annan viktig sak är att alla förstår bra.

En annan sak. Du berättade att du var 4 år i Israel. Vilken var din uppgift i Israel?

Det fanns två olika arbetsprogram. I programmet för kyrkligt arbetet höll jag teckenspråkiga gudstjänster till lokala kristna på jordanskt teckenspråk. I programmet för utvecklingsarbete hjälpte jag till vid lokala dövföreningar. Det var frågan om ett påverkansarbete där jag berättade i lokala universitet att teckenspråkiga personer vill studera men att det saknas teckenspråkstolk. Vi ordnade en grundkurs för ca 10 universitetslektorer. Jag ordnade en gång skriftskolundervisning och konfirmerade en teckenspråkig elev. Det var en teckenspråkstolk på plats.

Lärde du dig något som du fortfarande har nytta av i din nuvarande tjänst?

Jag har lärt mig mycket. I ett sådant där land har människorna haft hårda erfarenheter i livet. Det viktigaste var att märka i tid när en människa behöver stöd. Många vet inte vad de vill ha. Det är därför viktigt att fråga av dem i förväg.

Finns det någon tradition som du alltid använder dig av i julkyrkan?

Jag besöker Åvik varje julafton för att hålla en julandakt där.

Vilken text tecknar du helst på julen?

Jag tecknar vanligen julevangeliet, Luk. 2:1–20 på julen.

Din hälsning till läsarna:

Var modig. Berätta vad ni vill ha. Vi kan också be tillsammans.

Frågor och översättning: Maria Lindberg

Foto: Ur Jannes album

Dövprästen hälsar

”Vad ska jag skriva om”? tänkte jag. ”Det är ju bara vanliga gudstjänster på programmet”.

Men vad är bättre än vanliga gudstjänster? Att få fira gudstjänst tillsammans och sedan diskutera vid kyrkkaffet är ju bland det bästa i mitt jobb. Nu har vi kommit så långt på året att kalendern är fylld av advents- och julkyrkor. På sidan 13 kan du läsa var du kan delta i en julkyrka på finlandssvenskt teckenspråk. Som du ser är det ingen julkyrka i Borgå i år. Den inplanerade julkyrkan avbokades i samspråk med er döva i Borgå. Tidpunkten krockade nämligen med en annan, för er viktig, händelse i Borgå. Däremot sänds julkyrkan i Jakobstad lö 21.12 kl 16 över nätet. Du kan se på sändningen direkt via en länk på facebook. Bara vi som tecknar i gudstjänsten syns på bild. Nattvardsgången visas aldrig.

I januari möts alla dövpräster och -diakoniarbetare i Borgå. Välkommen med att fira nattvardsgudstjänst på finlandssvenskt teckenspråk med oss! Gudstjänsten hålls to 23.1. kl 19 i Borgå domkyrka.

Julen är en tid för vila och gemenskap. Vi kan med gott samvete varva ner och äta gott. En vecka efter jul börjar vi ett nytt år. Må år 2025 vara till lycka och välsignelse!

Maria

Stjärna, gran och julbock - därför

Ludvig böjer sig ner över julgranslådan och plockar upp ett rött, avlångt paket. Ur det drar han en trasslig granljusslinga.

”Paulina, varför är det alltid så här? Vi lägger in dem så vackert och ändå är slingan trasslig. Varje år.”

”Kanske det är tomten som trasslar till det”, skojar Paulina. ”Men Ludvig, titta nu på den sneda stjärnan? Varför glömmes vi alltid att köpa ny?”

”Åtminstone är den stora i fönstret ganska ny...”

”Jo. Men... Varför brukar vi pynta förresten? Vad betyder de olika symbolerna?”

Just då ringer det på dörren. Pernilla öppnar den.

”Prästen Fredrika! Välkommen. Stig på. Du kom som på beställning. Kanske du kan berätta vad olika julsymboler betyder?”

”Ja, det kan jag säkert. Vilken fin julgran ni har! Vet ni varför vi har julgran?”

”Nej. Berätta”, säger Pernilla medan hon serverar glögg.

”Julgranen kommer från Tyskland”, säger Fredrika. ”Redan för 400 år sedan hade man julgran. Till en början var det en del av ett skådespel. Granen föreställde Livets träd. Julgranskulorna är de frukter som växer i Livets träd. I cirka 130 år har vi haft julgran i hemmet.”

”Intressant”, säger Ludvig, som äntligen lyckats

trassla upp slingan med julgransljus.

”De där är jobbiga”, konstaterar Fredrika.

”Ja, varför skall man ha dem?”

”De påminner om att Jesus är världens ljus. På samma sätt som ljusen lyser upp granen, så lyser Jesus upp i världens mörker. Han visar den väg den vi skall vandra, alltså berättar hur vi skall göra för att hitta fram till Gud.”

”Stjärnan då, varför har vi den?” frågar Paulina som skäms över den sneda prylen i granens topp.

”Stjärnan är en symbol för Betlehemsstjärnan”, svarar Fredrika. ”Den som ledde de tre vise männen till Jesu krubba. De kom för att hylla den nyfödda kungen och ge honom gåvor: guld, myrra och rökelse. Visste ni att det är därför också vi ger varandra födelsedagspresenter och julklappar.”

”Intressant”, säger Paulina. ”Var så god. Ta fler pepparkakor.”

”Tack. De var goda. Och dessutom hade de ju en fin form av änglar. Guds egna budbärare.”

”Änglarna sjöng ju och berättade ju för herdarna att Jesus var född. Änglarna beskrev hur de skulle hitta fram till stallet”, vet Ludvig.

”Jag såg att ni också har en julkrubba där på bokhyllan”, säger Fredrika. ”En fullständig med Jesusbarnet, Maria och Josef. Får och åsnor. Änglar, herdar och de tre vise männen.”

pyntar vi till jul

”Ja, den har Paulina fått av sin moster en gång.”

”Visste ni att den första julkrubban var ett äkta stall med får, oxen och en krubba, men utan människor. Det var Franciskus av Assisi som skapade den redan för 800 år sedan. På 1600-talet blev julkrubborna enorma. En hel by kunde finnas med kring stallet.”

”Oj, det visste jag inte. Intressant!” säger Paulina. ”Men hur är det riktigt? Är det fel att pynta med tomter och julbockar av halm?” Hon sneglar på julbocken under granen. Dess band har bleknat och halmstråna står ut åt alla håll. Nu skäms hon igen.

”Nej inte alls”, säger Fredrika. De som spred kristendomen till Finland lät den gamla tron på naturväsen vara kvar. Förr tänkte man att tomten beskyddade hus och gård. Därför var det viktigt att de fick ett fat risgrynsgröt till tack. Själva julgubben har sin förebild i biskop Nicholas, som delade ut gåvor till fattiga familjer.”

Fredrika reste sig från soffan.

”Just det, du frågade också om halmbocken. Den hänger också ihop med traditionen med tomten. Dels har bocken varit en symbol för fruktsamhet, dels en symbol för djävulen. Därför har julbocken varit en lite skrämmande figur. En fina halmbock är lyckligtvis en mycket trevligare figur.

Nej men, nu måste jag gå. Jag ville egentligen bara påminna er om julbönen. Hoppas vi ses på den.”

”Ja, det gör vi”, säger Ludvig.”

Det har blivit kväll. Ludvig och Paulina har fått julgransljusen i granen. De gör att stjärnan och julgranskulorna skimrar och sprider ett varmt ljus.

Ludvig håller armen runt Paulinas axlar. De ser på den sneda julgransstjärnan och ler. Halmbocken under granen är gammal och sliten och några av julgranskulorna är buckliga. Men det gör inget. Julens budskap är det viktigaste. Budskapet om hur Gud sände sin son till oss. Jesus föddes som en liten hjälplös baby, men växte upp till hela världens frälsare. Jesus kom med budet om kärlek och fred till alla människor.

Julnovell: Maria Lindberg

Fråga dövprästen

När skriver man Bibeln och när bibeln?

Tack läsare för din intressanta fråga.

Jag tänker att Bibeln är boksamlingens titel, namn. (Bibeln är ett bibliotek som består av flera böcker). Själva fysiska boken kan skrivas bibeln. Då ordet bibel är en del av ett sammansatt ord så skrivs det med litet b till exempel bibelöversättning.

Institutet för de inhemska språken är på samma linje:

Enligt Svenska skrivregler används oftast stor bokstav i namn på religiösa skrifter /.../ Det här gäller dock bara när namnet verkligen används som namn, dvs. titel. När man talar om exemplar av skriften eller använder namnet i överförd betydelse ska man använda liten bokstav.

Många kallar Bibeln för Den Heliga skrift.

Trots innehållets helighet kan man om man vill sortera bibelns innehåll som papper och pärmen som kartong. Men många kan ha svårt med det på grund av bokens karaktär.

Hur firar präster jul?

Tack för din fråga. De flesta präster arbetar på julafton och juldagen. Vi dövpräster ordnar ändå de flesta julkyrkor redan före julafton, för jämlikhetens skull. Våra områden är stora. Dövpräster Janne håller en julbön på julafton, medan julkyrkan i huvudstadsregionen hålls före jul.

HAR DU NÅGOT du undrar över? Något i tron, vardagen eller gudstjänsten. Fråga gärna! Dövprästen svarar. Vi sätter inte ditt namn i tidningen.

Vin och oliver samt mat för en kung

Jag fick en gång frågan: Vad åt man på Jesu tid? Jag kunde inte direkt svara på frågan. Jag vet inte om jag nu heller svarar på den. Den bok jag hittade handlar om livet under gamla testamentets tid.

Bakgrund

Gamla testamentet är skrivet under en tidsperiod på minst tusen år. Moses levde på stenåldern (stenåldern varade cirka 13000–1700 f.Kr). Mot slutet av gamla testamentet och i nya testamentet lever man på järnåldern (järnåldern varade ca 1000 f.Kr–1000 e.Kr). Mycket utvecklades efter stenåldern och under järnåldern. Materialet på verktygen ändrade från trä, sten och ben till järn. Mellan gamla testamentet och nya testamentet är det många hundra år. Om inte det som man åt ändrat under denna tid så har säkert metoderna att fånga och samla ändrat och utvecklats. Därför vill jag lyfta fram att denna artikel handlar om tiden före Jesus födelse.

Frukt för fattig och rik

Fikonträdet är ett tacksamt träd. Det växer lite överallt och ger frukt 2-3 gånger per år. Oftast plockade man och åt **fikon** genast. En del av skörden torkades och pressades till kakor. Saft på **granatäpple** läskade i sommarvärmen.

Det var bara de allra rikaste som hade trädgårdar. De odlade **meloner, gurka, lök, vitlök, och gräslök**. De fattiga åt **fikon från Sykomoren** (Mullbärsfikonträdet). Dess frukt var beska och hårdsmälta. De fattigaste kokade gröt och bakade bröd på **linser och bönor**.

Säd- mat och valuta

Varför malde inte de fattigaste säd till bröd, kanske ni undrar? Ja, för att säd var dyrt. **Säden** var bondens mest värdefulla egendom. Om säden förvarades på rätt sätt kunde man äta den i många år. Det var vanligt att förvara säden i underjordiska silon.

Man betalade skatt i säd. Den säd som samlades upp vid skatteuppbäringen förvarades i särskilda silon. Av alla förvaringsmetoder var det stora lerkrukor det vanligaste. Det fanns av dem i varje hushåll.

Oliver

Vin och **oliver** var Israels viktigaste jordbruksprodukter. Därför får de egna underrubriker.

Olivträd har i alla tider varit en förmögenhet. Det tar upp till 5 år tills det börjar bära frukt. Ett 20-årigt gammalt träd kan årligen ge upp till 100 kg oliver. Trädet kan bli kring 1500 år gammalt.

De färska oliverna trampades till en början på samma sätt som vindruvor trampas. Senare uppfanns en oljekvarn. Den bestod av en stor sten som två personer snurrade runt, runt. Oljan rann sedan ner i krukor.

Vin

Vindruvan var en viktig produkt. Det ordnades stora festligheter vid tiderna för där vindruvorna mognade. I Bibeln finns Jesajas "vingårdssång", som kunde lik-

nas vid en handbok för odling. Enligt Jesaja var den årliga beskärningen av vinstocken ett av de viktigaste bestyren i vingården.

De mogna druvorna trampades med bara fötter. Eftersom det är mycket varmt i september började vinjäsningen nästan genast och pågick i sex veckor.

Man tillverkade huvudsakligen vin för dagligt bruk. Det mogna vinet förvarades i lerkrus eller läglar av läder.

Det förekom också att man torkade druvorna till **russin**.

Jakt och fiske

Man fångade **vaktel, raphöns** och olika arter av **duva** för köttets skull. Fåglarna fångades med nät i luften eller snaror på marken.

Gasell, hjort och stenbock fanns på kungarnas matsedel. Dessa fälldes sannolikt med pil och båge.

Man fiskade för att få mat, men i liten utsträckning, eftersom det fanns **fiskar** främst i Jordanfloden och Genesarets sjö. Man fiskade med krok och rev, men utan spö, med ett nät utan tyngder eller med ett dragnät med sänken och flöten från en båt.

Skaldjur äts inte, för det förbjuds i Mose lag.

Sammandrag

Det slog mig att om säden fortfarande var dyr på Jesus tid, så grundar sig nattvardens bröd och vin på en verklig lyxmiddag. Det vi vet är att Jesus åt fisk. Han grillade fisk på stranden till Genesarets sjö och bjöd sina lärjungar. Så männe inte kosten var den samma på förhistorisk och historisk tid. Kanske också än idag?

Text: Maria Lindberg

Källa: E.W. Heaton: Dagligt liv på gamla testamentets tid. AB Verbum. Stockholm . 1968

Olivträd – Wikipedia 14.11.2024

Bibelns böcker

Rut

Ruts bok härstammar från kring år 1000 f.Kr. Den skrevs ner första gången på hebreiska. Och den är sällsynt i den meningen att huvudpersonerna i berättelsen är nästan alla kvinnor.

Rut är en av de ytterst få kvinnor som har en bibelbok nämnd efter sig. Hennes berättelse i gamla testamentet har bara 4 kapitel. Trots att berättelsen är kort har den inspirerat många människor, speciellt kvinnor. Rut anses vara en förebild för starka kvinnor i Bibeln.

Ruts berättelse börjar i Moab dit Elimelek och Noomi flyttar tillsammans med sönerna för att fly hungersnöden i Israel. Elimelek dör och Noomi blir ensam med sönerna. Hennes söner tar sig moabitiska hustrur, Orpa och Rut. Ett tag senare dör också sönerna och då blir dessa tre kvinnor ensamma. Noomi väljer att flytta tillbaka till Israel och hennes svärdöttrar åker med. Mitti resan säger Noomi åt Orpa och Rut att de ska återvända tillbaka hem. De känner ju inte Israel och Moab är deras hem. Orpa återvänder men Rut vägrar att lämna Noomi. Rut säger åt Noomi "Dit du går, går också jag" och de fortsätter resan ända fram till Betlehem.

Där hittar Rut jobb hos Boas som är släkting till Elimelek. Boas är rik och tar gärna hand om Rut och Noomi. Senare gifter sig Rut och Boas. Rut får en son som får namnet Oved. Och ännu senare blir Oved far till Jishaj som senare skulle bli far till Israels blivande kung David.

För mig är Ruts bok en berättelse om styrka, tålamod och hopp. Det är en berättelse om starka kvinnor som håller ihop och tar hand om varandra.

Text: Meri Yliportimo

"Dit du går, går också jag."

Rut 1:16

Sari Timonen – sakkunnig på Kyrkostyrelsen

Vem är du och varifrån kommer du?

Jag är Sari Timonen från Uleåborg. Jag började 1.7 som sakkunnig i teckenspråk på Kyrkostyrelsen. Jag bor fortfarande i Uleåborg, men min arbetsplats är i Helsingfors. Jag jobbar på distans men besöker Helsingfors varje månad. Tidigare var jag dövpräst i Uleåborgs distrikt.

Vad hör till ditt arbete?

Det hör flera olika jobb till det här arbetet. Jag koordinerar och utvecklar kyrkans teckenspråkiga arbete. Det betyder till exempel att jag möter dem som gör teckenspråkigt arbete varje månad [på distans, övers. anm.] för att diskutera arbetet och de ärenden som berör det. Jag är ansvarig utgivare för tidningen Hiljainen seurakunta och ansvarar för nätsidan Kirkko ja viittomakieliset. Dessa två skall vi snart börja förnya. Till arbetet hör också påverkansarbete både inom kyrkan och i samhället. Mitt budskap är: kyrkans teckenspråkiga arbete är mycket viktigt. Var och en har rätt att få kyrkans tjänster och emotta evangeliet på sitt eget språk.

Vilka intressen har du?

Jag sysslar med lite av allt. Jag lockas med i allt nytt. Ibland gymnastiserar jag med kettlebells och cyklar. Andra gånger sjunker jag ner i soffan och ser på bra tv-serier. Jag har redan länge bakat med degrot. Jag tycker också om att pyssla i trädgården och att hand- arbeta. Jag läser mycket. Vi har en hund, cocker- spanieln Ilona. Hon är vår on "ögonsten" och roar oss varje dag!

Kettlebell. Gymnastik med vikter i händerna.

Sari Timonen.

Vad vet vi inte om dig?

Jag har spelat korgboll ett år i Amerika! (Dock bara då jag var utbyteselev och i skolans liga, men jag skryter alltid på skämt om detta.)

Vad vill du säga till Dövas församlingsblads läsare?

Tack att du finns. Du är viktig och älskad. Guds omsorg och välsignelse till dig!

Text: Riikka Honkasalo
Bilder: Aarne Ormio, Pixabay
Översättning: Maria Lindberg

BARNSIDA

TRÖG
PÄLPE
KANSKI
KNAKLO
SIPOTTA
LODHACK
KRAPPAPEKA
DÅTRAMSOLO

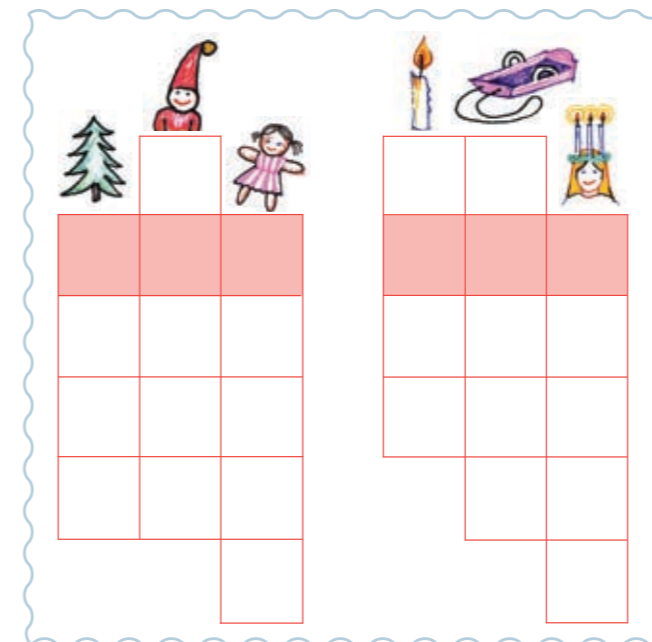

Lille Nisse ska köpa julmat. Någon har kastat om bokstäverna på handelslistan. Kan du hjälpa honom? Vad är det han ska köpa till jul?

Lille Nisse har fått ett julkort av en vän. Kan du hjälpa Nisse med korsordet? Vad står det på de rosa rutorna? Vad är det vännen hälsar?

Lille Nisse ska klä julgranen. Mamma har sagt att den ska kläs så här:

8 bollar ska vara RÖDA
6 bollar ska vara GULA
5 bollar ska vara LILA
3 bollar ska vara BLÅ
2 bollar ska vara ROSA
Stjärnan ska vara GUL

Kan du hjälpa Nisse, och färglägga bollarna i rätt färg?

Nisse ska köpa: gröt, äpple, skinka, kalkon, potatis, choklad, pepparkaka och morotslada.

Familjenytt

Avliden

Martta Maire Hyvönen, f. Pessinen
f. 21.8.1938 Valkjärvi
d. 9.8.2024 Keuru

RECEPT

Ugnsäpplen med kardemummaglass

Egentligen är jag inte så förtjust i efterrätter, men ugnsäpplen med kardemummaglass är supergott! Jag gjorde efterrätten i somras och höll på att falla av stolen – så gott var det. Tur att en av mina matgäster visste hur man gör brynt smör, för det hade jag aldrig gjort förr.

Det här receptet är från Tasteline (med lite ändrade instruktioner). Receptet är för 8 personer.

Kardemummaglass

5 dl vispgrädd
1 burk kondenserad mjölk (397 g)
1 msk kardemumma
1 tsk kanel
1 krm flingsalt

Vispa grädden.
Häll den kondenserade mjölken i en annan skål.
Stöt kardemumman i mortel till ett fint pulver.
Blanda kardemumma, kanel och flingsalt med den kondenserade mjölken.
Vänd ner den vispade grädden. Blanda försiktigt.
Lägg ett bakplåtspapper i en avlång brödform och häll i glassen.
Ställ i frysen i **6 timmar**.

Ugnsäpplen

8 röda äpplen
1 dl pekannötter
50 g smör
1/2 dl honung, flytande

Sätt ugnen på 200 grader.
Kärna ur äpplena med en äppelurkärnare.
Lägg äpplena i en smord ugnsform.
Grovhacka pekannötterna.
Bryn smöret i en kastrull.
Blanda nöterna och honungen i smöret.
Fyll äpplena med nötsmöret.
Baka i ugn 20–25 minuter.
Servera med kardemummaglassen.

Hur gör man det brynta smöret?

Smält smöret i en kastrull.
Höj värmen och **vispa hela tiden** tills smöret ändrar färg och blir gyllenbrunt och börjar dofta underbart av nötter eller kolasås.

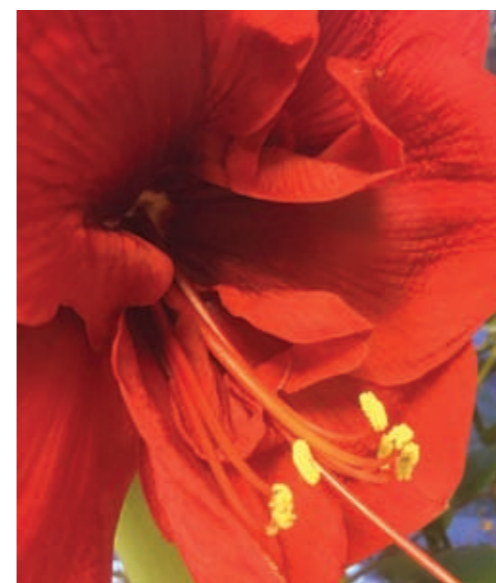
Text: Hannele Rabb
Recept: www.tasteline.com

Kyrklig information

Händelsekalender

- 1.12** **Hvittorp, kl 13.30.** Adventskyrka på finskt och finlandssvenskt teckenspråk (samt fest som man ska anmäla sig till). Maria Lindberg, Janne Rissanen, Annika Pajunen.
- 7.12** **Vasa, kl 15.** Andakt på finskt och finlandssvenskt teckenspråk. Maria Lindberg, Marja Saukkonen, Sanna Ala-Välkkilä.
- 14.12** **Ekenäs, kl 15.30.** Teckenspråkig julkyrka i Ekenäs kyrka Maria Lindberg, Meri Ylipor-timo.
- 21.12** **Jakobstad, kl 16.** Julkyrka på finlandssvenskt teckenspråk (streamas) Maria Lindberg.
- 2025**
- 23.1** **Borgå, kl 19.** Nattvardsgudstjänst på finlandssvenskt teckenspråk i Borgå domkyrka (Kyrkotorget 1) Maria Lindberg, Janne Rissanen, Seija Einola och Annika Pajunen.

Fridfull Jul!
önskar redaktionen

Marias arbetstider

Ledig: 23.12.2024–6.1.2025

Jobbar i Hangö: 27.1–16.2.2025

Resursgruppen på instagram

Nu kan du få information om vad som är på kommande också via instagram. Du hittar kontot på namnet:
kyrkansdovarbete.

Följ oss gärna!

Dagens tanke fångad på bild

Brita Edlund:
Den grå gamla ladan, där doften av hö från hundra somrar hänger kvar. Solen silar strålar genom springorna och jag längtar....

Meri Yliportimo: Lite snö ute och en tidig julklapp, nu känns det som att julen är på kommande!

Maria Lindberg: Farsdagskakan blev högre än väntat. På den grädde, kiwi och olika frukter på burk.

Hannele Rabb: Vägbelysning på hemvägen från Vasa. När jag var barn och satt i baksätet på pappas Saab 96 tyckte jag att vägbelysningens pärlband av lampor var så vackert att titta på. Undrar om dagens barn hålls nöjda med så enkel underhållning?

Ibland ser vi något som får oss att stanna upp och ta ett foto av det som är framför ögonen. Helt oplanerat. Mitt i vardagen. För något väckte en tanke.

Hjälp oss att fylla den här sidan i nästa nummer! Skicka ditt foto och en kort text till Maria Lindberg. Kontaktuppgifterna finns på bakpärmen. Kom ihåg att fotot ska ha hög upplösning för att kunna förstoras.

Adressförändring / Ny prenumerant

Fyll i och skicka in blanketten om du flyttar eller om du vill få Dövas församlingsblad.

Namn: .....

Tidigare adress: .....

Ny adress: .....

Skicka blanketten till:
KCSA / Maria Lindberg
PB 210
00130 Helsingfors

eller meddela dina uppgifter till: maria.lindberg@evl.fi
Adressregistret förvaras på Marias jobbdator och används inte till annat än postningen av tidningen.

Labolina

Hösten 2019 frågade ett barnbarn om jag kunde ge henne en hund i julklapp? Du måste fråga mamma och pappa först om du kan få en hund att ta hand om, sa jag.

- Nej, de vill inte ha hund, men om du ger en i julklapp så måste jag ta emot den.
- Nej, det går inte, sa jag då.
- Men jag betalar maten med veckopengen.
- Nej, det räcker inte, svarade jag.
- Men du kan ju ta en hund, så kommer jag och sköter den, tyckte hon då.
- Nej, sa jag.

Så gick det någon vecka och en bekant behövde en fodervärd åt Labolina, en dvärgpudeln. Jag tog henne på prov och nu har hon varit hos mig i 4 år! Två valpkullar har hon haft, 5+5 valpar. Nu är hon min och hon älskar barnbarnen och de henne. Med härliga promenader alla dar håller jag konditionen uppe och får bra motion.

Text: Brita Edlund

Brita med dvärgpudeln Labolina i famnen.

TA KONTAKT MED DÖVPRÄSTEN

SMS

050-3427129

WhatsApp

facebook

Maria Lindberg

E-post

maria.lindberg@evl.fi

Visste du

att jag gör hembesök?
Bjud hem mig!
Vi ses!

Post

KCSA / Maria Lindberg
PB 210
00130 Helsingfors

Besök

Södra kajen 8
Helsingfors

